

I MØTET MED DET UGJENNOMTRENGELIGE

KRISTOFFERSEN VISER TRE videoarbeider og to serier med portretter, tegnet med fargeblyant på svart papir. Flatene manes fram fra det mørke med lysende farger og i flere av bildene gir det en nesten tredimensjonal effekt.

«Belonging» heter den mest omfattende serien, selvportretter i vinterkulisser. Personen er innpakket i typisk norske vinterklær. Materialer og overflater etterlikner så godt at jeg vil ta på meg ullvottene, stryke over pelsen i lua eller plukke vekk nuppene i strikkeskjerfet. På sitt beste er det fotorealisme forbi fotorealisme.

Ansiktet er noen ganger helt gjemt bak skjerf og solbriller, ellers er det bare øynene som er synlige. Et blikk, som ser direkte på publikum. I mange av bildene holder hun et fotografi framfor seg, som et nytt bilde i bildet. Det er noe uhyggelig her. Posingen minner om mediabilder av geriljasoldater som skjuler identiteten mens de holder opp plakater med truende budskap, eller bilder av politiske ledere. Men disse fotografiene virker hverdagslige: et vinterlandskap, en gate med trehus

sommerstid. To snapshots av mennesker fra Midtøsten med titlene «Mansworld» og «The Iranian Dinner». Nordisk vintermørke og beskyttende påkledning kontekstualiserer krig, religiøs fundamentalisme og et undertrykkende kvinnesyn, men konklusjonen unndrar seg.

Serien «Portraits of a young woman 24 years of age» viser en kvinne som poserer med herreunderbukser av merket *true identity* dandert som hijab. Hun poserer som en femme fatale, med munnen halvt åpen, sigarett og solbriller. Blikket synes bare i ett av bildene og deler av ansiktet er hele tiden skjult. Den eksponerte huden er tegnet som nok en overflate, detaljert, grov og med flekker som likner utslett. Leppene er kjøttfulle og voldsomme. Hun karikerer den vestlige kvinnelighetens maskerade, men med herreundertøy som hijab. Hun viser hud, men ser likevel påkledd ut. En «nakenhet» er ikke mulig å nå, verken konkret eller symbolsk. De motstridende signalene gjør henne umulig å kategorisere.

I begge billedseriene oppstår en sterk spen-

«BELONGING»
HANNE LYDIA OPØIEN
KRISTOFFERSEN
GRÅMØLNA, TRONDHEIM
KUNSTMUSEUM
17. MARS - 24. APRIL 2011

↳ *Invisible* (2010), 152 x 157 cm, fargeblyant på sort papir.

↳ *Storm* (2010), still fra video, 13 min.

↳ *The Street* (2010), 110 x 85 cm, fargeblyant på sort papir.

ning mellom viljen til konfrontasjon og konklusjonen som unndrar seg. Det tidkrevende arbeidet med overflatene, nøyaktigheten og den tegneriske presisjonen blir iherdige forsøk på å dekode ytre markører. Kulturelle og kommersielle identitetsmarkører legger seg lag på lag over noe uutsigelig. Forskjellige utgangspunkt settes sammen og usikrer meningen. Øynene som stirrer mot meg adresserer dette uutsigelige andre. Blikkene vil meg noe, men hva? I et stadig tettere og mer kompliserende bilde finnes dette subjektet som ikke gir seg, hun utsetter seg for problematisering som strekker seg langt utover det partikulære. Utstillingen holdes sammen av denne holdningen, eller dette blikket, som er sterkt nok til å bære de store spørsmålene og ulike elementene som trekkes inn i arbeidene.

Videoarbeidene utvider det allerede komplekse universet. I arbeidet, som også heter *Belonging*, ser vi Kristoffersen i en lys Ikea-stue mens hun vrirker en rockering rundt hoftene og pusser tenner med elektrisk tannbørste. Ansiktet er sladdet med en svart tekststripe som beskriver Nord-Norge og sterke, jordnære, bannende kvinner: overlevere i en brutal og vakker natur. Denne historien om (og bokstavelig talt over) henne selv som hun ikke kommer vekk fra, stedet hun alltid vil bære i seg. I kontrast til den poetiserende teksten er de repeterende bevegelsene seksuelle, maniske og selvstimulerende. Det finnes ikke noen vei ut av «seg selv», kjønnsidentiteten, den kulturelle tilhørigheten og den egne historien.

Enda sterkere uttrykkes ufriheten i videoarbeidet «The storm». Bildet viser åpent hav og en strand. Med karokemarkering på ordene fortelles historien til en kvinne på sydentur. Hun drikker seg full og blir utsatt for en

voldtekt som hun velger å ikke anmelde. Et knapt språk beskriver vold, mislykket forsøk på motstand, avmakt og skam. Kvinnens opplevelse av manglende valgmulighet sidestilles med naturlov. Her er ikke havet en metafor for frihet. Kvinnen er presset til en ytterste grense og står ansikt til ansikt med havet som en evig vegg; force majeure. Naturen bryr seg ikke om urett. Naturen bryr seg i det hele tatt ikke om mennesket.

Døden som en strukturell død (hvor jeg'et plukkes fra hverandre) tematiseres gjennom utstillingen og settes opp mot kvinners vilkår i andre deler av verden, hvor trussel om tilintetgjørelse er konkret og fysisk. Den virkelige døden kommer også til syne i arbeidet *Pizza and death*. Historien om familien som må ut fra sykehuset for å skaffe pizza, midt oppe i en nær slektnings siste timer, skisserer uutholdeligheten i det trivielle på en lavmælt måte. En pizza stekes ferdig i ovnen mens karaketeksten markerer ordene i historien med vulgær, rosa farge. Helt ut til det siste åndedrettet. Opplevelsen av å stå framfor en større, uunn-gåelig makt beskrives igjen, - her mot den aller siste grense.

Kristoffersen undersøker mulighetene for å si noe universelt om kultur og maktstrukturer, identitet og definisjonsmakt ut fra eget geografisk/kulturelt ståsted og med utgangspunkt i personlig erfaring, en kvinnelig erfaring, som også i vår «frie» del av verden ekskluderes fra å bli «allmenn». Historiene vi forteller om oss selv, historiene som blir fortalt om oss eller historiene vi forteller om «den andre» settes opp mot hverandre i disse arbeidene. Posisjon møter posisjon og gang på gang letes det etter mulighet for overskridelse. Det er en sjeldent spennende utstilling.

Ida Zernichow Mathistad